

Vize směřování fakulty v období 2020–2024

Rudolf Svoboda

Před čtyřmi lety jsem se o post děkana fakulty ucházel s vizí fakulty, která je společensky uznávaná, veřejnosti i církvi srozumitelná a prospěšná, nabízející atraktivní studijní obory a mající kvalitní vědecké výsledky. Hovořil jsem zároveň také o vizi fakulty zaměstnávající takové lidi, jimž záleží na jejich osobním rozvoji a kteří pracují odpovědně, kvalitně a efektivně; fakulty finančně stabilizované, vytvářející prostor a příležitosti pro tvůrčí spolupráci akademických pracovníků, studentů i dalších zaměstnanců zajišťujících její dobré fungování. Nebyla to vize, s níž bych přišel pouze já sám: toto směřování měla fakulta již dříve ujasněné a ve své práci jsem tak mohl navázat na předcházející vedení, kterého jsem byl jako proděkan součástí. V uplynulých čtyřech letech jsem se snažil vést fakultu takovým způsobem, aby se fakulta této vizi co nejvíce přiblížila.

Řada věcí se podařila, a to i přes objektivní těžkosti dané například demografickou realitou či novými výzvami plynoucími z novely vysokoškolského zákona. Fakulta velmi úspěšně prošla procesem tzv. institucionální akreditace, navenek i dovnitř univerzity nejenže obhájila existenci stávajícího portfolia bakalářských, magisterských a doktorských programů, ale ještě jej rozšířila. Uspěli jsme dokázat také ve vnitřním univerzitním hodnocení kvality našich činností. Získali jsme řadu projektů základního i aplikovaného výzkumu; dále projektů podporujících zahraniční spolupráci i umožňujících zkvalitnění výuky a studijního prostředí. Nárůst objemu finančních prostředků umožnil také personální rozvoj, takže na každou katedru přišli noví kolegové. Dynamický rozvoj celoživotního vzdělávání zase vedl k založení samostatného stejnojmenného oddělení, z podobných důvodů bylo založeno také Projektové oddělení. Nezbytné bylo také posílení Oddělení praxí. Toto všechno pochopitelně nelze vykládat jen jako úspěch vedení fakulty. Jedná se o úspěch fakulty jako celku, za kterým stojí dlouholetá týmová a individuální práce.

V uplynulých letech jsem si ještě upevnil přesvědčení, že důležitá rozhodnutí, která se týkají dalšího směřování fakulty, musí být založena na širším konsenzu. O tento konsenzus jsem se poctivě snažil a chtěl bych se snažit i nadále.

V dalších letech bych chtěl nadále podporovat rozvoj všech částí fakulty – kateder a oddělení, a to s ohledem na specifika a úkoly, které při naplňování svého poslání mají. Pokud se nebude dařit jedné části – katedře, oddělení, studijnímu programu, jednotlivci – bude to vždy mít negativní dopad na fakultu jako celek. Stále jsem přesvědčen, že každý, kdo na fakultě pracuje, musí být připraven nést svůj přiměřený díl odpovědnosti za práci, ke které se zavázal. Na druhou stranu fakulta musí o své lidi pečovat, aby se zde cítili dobře.

Vidím jako stále platné, že studijní programy, které na fakultě realizujeme, nejsou pouze „katedrové“, ale na jejich realizaci se podílejí lidé napříč fakultou, tudíž jsou „fakultní“. Pro vnitřní soudržnost fakulty a pro udržení si teologických kořenů, ze kterých vycházejí všechny „neteologické“ studijní programy, toto považuji za klíčové. Právě studijní programy, které na fakultě máme, respektive studenti, kteří u nás studují, by měli být hlavním smyslem či úběžníkem naší práce. Každý akademický pracovník by měl svůj odborný zájem směřovat k rozvoji programu, na jehož realizaci se podílí, a to v účinné a iniciativní spolupráci s ostatními.

V návaznosti na výše řečené bych chtěl vést fakultu v rozvoji v následujících strategických oblastech: vzdělávání, výzkum, internacionalizace, řízení a otevřenost. Jedná se o oblasti vzájemně propojené, avšak uvádím je zvláště kvůli některým důrazům, které bych rád v rámci jejich rozvoje kladl.

Oblast vzdělávání

Jak bylo výše řečeno, v posledních letech procházela fakulta procesem, v rámci něhož musela jak na univerzitním poli (Rada pro vnitřní hodnocení), tak i mimo univerzitu (Národní akreditační úřad) obhájit smysl a kvalitu studijních programů, které realizuje a chce realizovat do budoucna. Zatím vše napovídá tomu, že budeme nejen moci nadále realizovat stávající bakalářské, magisterské a doktorské programy, ale nově také bakalářský program Religionistika, který plánujeme otevřít od příštího akademického roku. Do budoucna bych chtěl, aby došlo k podání akreditačního záměru navazujícího magisterského studia Religionistiky, s výhledem na studium doktorské. V oblasti neučitelství pedagogiky bych přípravu akreditace doktorského studia také uvítal, protože tím by každý náš student měl možnost realizovat všechny tři stupně vysokoškolského studia na naší fakultě. Právě zmíněným doktorským studiím ve všech našich programech musí být nadále věnována velká pozornost, zejména zapojení doktorandů do projektů a činností na katedrách, internacionalizaci jejich studia i získávání mezinárodních zkušeností.

Studium na naší fakultě se odehrává v prezenční i v kombinované formě. Pro příští čtyři roky je velkou výzvou provázat jak těchto typů studia, tak i celoživotního vzdělávání, které stále rozšiřuje svou nabídku. Hledání provázanosti napříč jednotlivými programy je již samozřejmostí, tj. je implementována do nových akreditací.

Zmíněné celoživotní vzdělávání již není žádným přívázkem toho, co na fakultě děláme, ale svébytnou součástí fakultní mise. V rámci rozvoje této oblasti totiž úspěšně vstupujeme do veřejného prostoru, plníme tzv. třetí roli univerzity, šíříme dobré jméno fakulty a v neposlední řadě zlepšujeme svou finanční situaci.

Přestože aktuálně nejsme výrazněji ohroženi nízkým počtem uchazečů o studium v bakalářských, magisterských i doktorských programech, přesto pro některé z nich platí, že získání většího počtu uchazečů by mělo být prioritou. Pro všechny programy je důležité, aby se do nich hlásili kvalitní studenti, pro které je naše fakulta fakultou první volby, nikoli přechodnou stanicí či přípravkou na vysněnou vysokou školu.

Za důležité považuji, aby fakulta udržovala a případně i rozšiřovala síť spolupracujících institucí, v jejichž rámci mohou naši studenti vykonávat praxe.

V neposlední řadě pokládám za zcela klíčové podporovat zpětnovazební mechanismy. Jinak řečeno budu podporovat všechny rozumné způsoby, jimiž studenti hodnotí kvalitu výuky. Za dobrou a již zavedenou platformu považuji Studentské hodnocení výuky. Podobně považuji za podstatné rozvíjení kontaktů nejen s absolventy, ale také i s neúspěšnými nebo na jiné vysoké školy odcházejícími studenty. Bez takto získaných informací není možné činit správné závěry a případně napravit své chyby.

Oblast výzkumu

V tomto a příštím roce nás čeká v rámci tzv. Metodiky 17+ výzva projít sérií hodnocení kvality naší vědecké a výzkumné úrovně. Budeme se snažit v této výzvě obstát.

Nadále chci podporovat kvalitu vědecké činnosti. Uplynulé roky opět potvrdily, že kvalita vědecké činnosti, ukazující se v dobře hodnocených publikačních výstupech, v kvalifikačních postupech akademických pracovníků i v získaných vědeckých projektech, je naprosto klíčová pro získání a udržení akreditací, pro naši prestiž v rámci univerzity i navenek a v neposlední řadě i pro získávání finančních prostředků do rozpočtu.

V oblasti publikační činnosti se musíme nadále stavět čelem skutečnosti, že odborné studie by měly být publikovány převážně v kvalitních recenzovaných časopisech, ideálně v

databázovaných. Stejně tak naše knihy, pokud mají být dobře přijímány a hodnoceny, by měly vycházet v renomovaných nakladatelstvích, o nichž se ví, že publikovat v nich není snadné. Je třeba mít na paměti, že důležitá je nejen kvalita, ale také jistá kvantita publikačních výstupů potřebná pro zajištění akreditací i pro získávání financí na vědu a výzkum. Každý akademický a vědecký pracovník ví, co je požadováno jako minimum výstupů jeho vědecké činnosti a případné obtíže řeší se svým vedoucím katedry.

Vedle publikační činnosti vidím jako potřebné a nezbytné věnovat se také dalším oblastem, které patří k práci akademika, díky nimž fakulta rozšiřuje svoji službu veřejnosti a církvi: například přednáškové a expertní činnosti, účasti v odborných komisích či jiných grémiích nebo rozvoji celoživotního vzdělávání.

Díky úspěchům při získávání projektů TAČR jsem si uvědomil, jak velký potenciál se v oblasti aplikovaného výzkumu skrývá pro naše praktičtější orientované programy. Budu se velmi snažit o to, abych podpořil méně zkušené kolegy ve snahách o získání grantů tohoto typu. Podobně to platí i pro výzkum základní, u nás nejčastěji reprezentovaný projekty GAČR. Je nesmírně důležité, abychom byli v této oblasti kontinuálně úspěšní.

V příštím roce bude Národním akreditačním úřadem posuzována žádost o udělení habilitačních a profesorských práv v programu Teologie. V řádu několika let bychom zažádali také o udělení těchto práv v programu Filosofie.

Důležitými platformami pro rozvoj vědecké činnosti musí zůstat badatelská centra, kterých na fakultě existuje hned několik. Rád podpořím jejich další aktivity. Vyloučen není ani vznik center nových. Zvláštní pozornost budu nadále věnovat podpoře začínajících pracovníků a doktorandů, především jejich zapojení do projektů, badatelských center, týmů nebo publikačních aktivit. Podstatnou roli by zde měli hrát docenti a profesori, pod jejichž vedením mohou mladí kolegové získávat zkušenosti pro svou další práci.

Oblast řízení a infrastruktura

Za klíčový jsem v oblasti řízení vždy považoval výběr spolupracovníků na úrovni proděkanů. Rád bych pokračoval ve spolupráci se stávajícím proděkanským týmem, přičemž bych výhledově uvažoval ještě o jeho rozšíření vzhledem k nárůstu agend v oblasti projektů, akreditací a vnitřního hodnocení.

Nadále bych chtěl pokračovat v trendu nastaveném již před lety, kdy dochází jednou za tři roky k internímu výběrovému řízení na pozice vedoucích všech kateder, v rámci něhož kandidáti představují své vize směřování kateder pro další období – v čase mého děkanského působení proběhlo dvakrát. Každá katedra by měla mít jasný střednědobý plán svého rozvoje, a to zejména s jasným ohledem na personální, publikační a grantové zajištění fakultních studijních programů.

Podobně musí mít střednědobý plán svého rozvoje resp. strategický záměr také celá fakulta. Aktuálně je platný Strategický záměr TF JU 2016-2020, který je odvozen od strategického záměru univerzity. Jedním z prvních kroků nového vedení proto musí být příprava Strategického záměru TF JU 2021-2025.

Personální hodnocení (akademických, vědeckých a neakademických pracovníků) je a bude prováděno s důrazem na kvalitu vykonávaných činností. Nastaveno je na základě konsensu z dlouhodobě vedených diskusí a bude probíhat podle platných opatření děkana. Klíčovou roli zde hrají především vedoucí kateder a oddělení, se kterými budu v tomto směru cíleně spolupracovat.

V neposlední řadě bych rád zmínil, že nadále podporuji kvalifikační růst našich pracovníků. Na fakultě není nikdo, kdo by nebyl zapojen do nějakého studijního programu předmětem,

který zajišťuje nebo se podílí zásadním způsobem na výuce. Kvalifikační postup kteréhokoli akademického pracovníka bude přínosem a pomůže růstu fakulty – a tudíž má na fakultě budoucnost.

Z hlediska rozpočtu je fakulta dlouhodobě stabilizovaná. Nadále chci finanční záležitosti fakulty řídit tak, aby struktura rozpočtu umožňovala další rozvoj i spravedlivé odměňování všech pracovníků.

Mým záměrem je také nadále pracovat na zlepšování zázemí pro výuku studentů a práci zaměstnanců fakulty, které by odpovídalo aktuálním i budoucím potřebám. V roce 2020 bude zahájena rekonstrukce nové budovy na Mlýnské stoce. Ve strategickém záměru univerzity je také oprava stávající budovy v Kněžské ulici. Protože se nedá s jistotou říci, zda budou vypsány vhodné dotační tituly a případná rekonstrukce „staré budovy“ se stihne do roku 2024, bude mou snahou připravit dokumentaci i finanční rezervy pro pozdější realizaci.

Oblast internacionalizace

Hlavním cílem fakulty v této oblasti by mělo i nadále být posílení internacionálního rázu vědy a výuky, které jsou samozřejmým stejně jako i nezbytným předpokladem pro náš další rozvoj, resp. pro získávání akreditací a projektů, stejně jako pro zvyšování kvalifikace akademických pracovníků.

V posledních letech se mírně navýšil počet zahraničních studentů na fakultě v rámci různých programů jako je např. Erasmus+ či „Free mover“. Rád bych tento trend i nadále podporoval. Oceňuji úsilí všech kolegů, kteří se zahraničním studentům věnují v rámci svých předmětů. Stejně tak bych rád i nadále podporoval výjezdy našich studentů do zahraničí a to na všech stupních vzdělávání i praxe.

Podobně považuji za správné rozvíjení existujících partnerství se zahraničními univerzitami a navazování partnerství nových. V blízké době se začne připravovat společné studium filosofie s univerzitou v Salamance. Se ZSF JU máme v plánu vytvořit společný navazující magisterský program sociální práce v angličtině. Instituční spolupráce se s úspěchem rozvíjí i v rámci programů Erasmus+, Mezinárodní kreditová mobilita a Strategické partnerství. Do budoucna bychom se rádi pokusili o další rozšíření těchto forem spolupráce.

Fakulta bude též nadále usilovat o získávání kvalifikovaných zahraničních pracovníků zejména formou postdoků či zapojením do projektů. Stranou nemůže zůstat také již zmíněná internacionalizace studia doktorandů, a to prostřednictvím projektů, konferencí i mobility. Nové opatření k hodnocení studia doktorandů přispělo k výraznému navýšení mobility doktorandů, z čehož má prospěch celá fakulta.

Nadále vítané jsou také příjezdy zahraničních pracovníků a výjezdy našich pracovníků a to ve všech oblastech, tj. výukové, badatelské, v rámci praxe i jako mobilita administrativních pracovníků. Těší mě aktivní přístup našich pracovníků, i zde počty mobility v posledních letech stoupají.

Otevřenost fakulty

Otevřenost fakulty není pouze záležitostí otevření se navenek, ale i věcí otevřenosti fakulty uvnitř sebe samotné. Jsem přesvědčený o potřebnosti a nutnosti rozvíjení a kultivace obojího směru této „komunikace“. Součástí mé vize je fakulta, na niž jsou hrdí její studenti, pracovníci i absolventi, tj. fakulta, na které se dobře studuje a pracuje, a na kterou se lidé rádi vrací, stejně jako fakulta, jejíž jméno má navenek dobrý zvuk.

V oblasti vnějších vztahů je nutné nadále pracovat na dobrých vztazích s univerzitou, s církví i s veřejnými institucemi. Teologická fakulta je součástí univerzity a chce pomáhat budovat její

dobré jméno. Dobré či minimálně korektní vztahy s ostatními fakultami a rektorátem jsou zcela nezbytné. Podobně je tomu ve spolupráci s církví – především spolupráce s diecézí probíhá velmi dobře, je stejně potřebná jako vítaná. Teologická fakulta má nyní již dostatek pracovníků s tzv. kanonickými doktoráty, abychom mohli Kongregaci pro katolickou výchovu požádat o udělení tzv. římské akreditace, čímž bychom se stali z hlediska církevního práva katolickou teologickou fakultou (KTF UK i CMTF UPOL katolickými teologickými fakultami již jsou; nejde o změnu názvu, ale o změnu církevně-právního statusu). Žádost by mohla být podána již v průběhu roku 2020.

Ve všech vztazích směrem navenek se prezentujeme zejména kvalitou své práce – svými vědeckými výsledky, výukovou činností, přednáškami či jinými aktivitami, kterými vstupujeme do veřejného prostoru. Nezbytná je také systematická práce s absolventy.

Stejně jako před čtyřmi lety si jsem jistý, že je potřeba nepřestat komunikovat takovým způsobem, abychom byli pro bližší i širší okolí srozumitelní jako instituce s jasným posláním. Na naší straně stojí příznivá „tvrdá data“ týkající se mizivé nezaměstnanosti našich absolventů, společenské užitečnosti našich oborů a našich úspěchů ve vědě a výzkumu.

Otevřenost fakulty dovnitř je také velmi důležitá. Chtěl bych i nadále podporovat takové aktivity, které budují kolegiálníitu mezi vyučujícími a studenty, stejně jako příjemné pracovní prostředí a atmosféru. Nadále budu svolávat taková setkání členů akademické obce, na nichž mohou studenti a vyučující spolu vést diskuse. Rád podpořím také neformální setkávání různého druhu, pokud o to budu požádán. Jednou z priorit mé děkanské práce by mělo zůstat posilování povědomí o směřování fakulty jakožto společného úkolu studentů i zaměstnanců. Také budu myslet na zlepšení zázemí pro studenty – přestože již máme inovované počítačové učebny, studentský a dětský klub nebo poradenskou místnost. Rád uvítám zapojení studentů do univerzitních a fakultních akcí či grémií, stejně jako další smysluplné akce, které podpoří studentský život na naší fakultě.